

AUTOR:	Mgr. Veronika Bajgarová	ZNAČKA:	VY_32_INOVACE_08_CJL_18
OBOR STUDIA:	Gastronomie, Cestovní ruch	ROČNÍK:	1., 3., 4.
PŘEDMĚT:	Český jazyk a literatura	VYTVOŘENO:	květen 2013
TEMATICKÝ OKRUH:	Literatura od starověku po romantismus		
NÁZEV:	Romantismus v literatuře, představitelé ruského romantismu, E. A. Poe		
ANOTACE, METODICKÝ POKYN:	<p>Výukový materiál je vytvořen zejména pro žáky 1. ročníku dálkového nástavbového studia oboru Management v gastronomii. Žákům 3. a 4. ročníku oboru Cestovní ruch slouží k zopakování učiva a ověření úrovně osvojení poznatků daného tématu, a to formou samostatné práce.</p> <p>Soubor obsahuje výkladový materiál k tématu Romantismus v literatuře, představitelé ruského romantismu, E. A. Poe, který je zpřístupněn žákům formou e-learningu.</p> <p>Žák se pod svým uživatelským jménem a heslem (jež mu je přiděleno) přihlásí do výukového prostředí http://moodle.ssss.cz. Pod názvem konkrétního vyučujícího a příslušného předmětu vyhledá nabídku kurzů.</p> <p>Zadaný kurz obsahuje materiál, jež má žák prostudovat. Učivo je doplněno obrázky, citacemi úryvků z literárních děl, v závěru jsou úkoly, které žák samostatně vypracuje. Kurz obsahuje opakovací test, který prověří získané vědomosti a znalosti. Jeho spuštění řídí konkrétní vyučující. Ten nastaví pravidla, za kterých je možné test absolvovat (prostředí, čas, četnost opakování, hodnocení).</p>		
ODKAZY A CITACE:	<p>POLÁŠKOVÁ, Taťána, Dagmar MILOTOVÁ a Zuzana DVOŘÁKOVÁ.</p> <p>Literatura: přehled středoškolského učiva. Třebíč: Petra Velanová, 2005. ISBN 80-902571-4-3.</p>		

Ruský romantismus

Alexandr Sergejevič Puškin (1799 – 1837)

- ◆ Byl to ruský básník, prozaik a dramatik.
- ◆ Pocházel ze staré šlechtické rodiny (jeho pradědou byl habešský princ zavlčený jako otrok do Istanbulu, později jej adoptoval car Petr Veliký).
- ◆ Měl úzké styky s účastníky proticarské vzpoury, za své názory musel do vyhnanství, později byl vypovězen na své venkovské sídlo. Po 7 letech se mohl vrátit ke dvoru, ale až do své mrti byl pod policejním dohledem.
- ◆ Byl zabit v souboji (svými nepřáteli byl vtažen do souboje, ve kterém měl bojovat o čest své manželky, proslavené krasavice Natálie Gončarovové).
- ◆ K jeho raným dílům patří veršovaná pohádka **Ruslan a Ludmila**. Příběh o dobrodružství Ruslana, tradičního ruského epického hrdiny, který se pokouší zachránit svoji nevěstu Ludmilu, která byla unesena o svatební noci zlým kouzelníkem Černomorem.
- ◆ K nejznámějším dílům patří román ve verších **Evžen Oněgin**.
  - ◆ Hrdinou je petrohradský šlechtic Evžen Oněgin, který nejprve pohrdne láskou, kterou mu nabízí Taťána, naivní a provinční dívka. Později, když se opět setkají, se do ní zamiluje, jenže v té době už je Taťána vdaná, vyrovnaná žena, užívající si dominantního postavení ve společnosti. Ačkoli ho stále miluje, zůstane věrná svému manželovi a jeho lásku odmítne.
- ◆ Byl autorem i historických povídek, např. **Kapitánská dcerka**. Na pozadí povstání donského kozáka Jemeljana Pugačeva proti carevně Kateřině II. Veliké se odehrává příběh nižšího šlechtice a jeho lásky k dceři kapitána pohraniční pevnosti.
- ◆ Historické drama **Boris Godunov** – zobrazuje boj o moskevský trůn na přelomu 16. a 17. století (příběh uzurpátora, který zavraždil syna Ivana Hrozného).
- ◆ Jeho dílo inspirovalo řadu hudebních skladatelů (P. I. Čajkovskij – *Evžen Oněgin*, M. P. Musorgskij – *Boris Godunov*).

Michail Jurjevič Lermontov (1814 – 1841)

- ◆ Básník, dramatik.
- ◆ Studoval Moskevskou univerzitu, byl však vyloučen, poté absolvoval důstojnickou školu.
- ◆ Také on zahynul v souboji, ve svých 26 letech.
- ◆ K nejznámějším dílům patří básnická poema **Démon**.
  - ◆ Je to básnická povídka s filozofickou úvahou o dobru a zlu. Démon (anděl) je zavržen bohem pro vzpouru, je odsouzen k věčné samotě, ale zatouží po lásce gruzínské kněžny Tamary. Tamara utíká do kláštera, ale nemůže potlačit touhu po lásce, stává se Démonovou milenkou, ale jeho láska ji zabíjí a on ztrácí naději na vysvobození z prokletí.
- ◆ Také je autorem psychologického románu **Hrdina naší doby**, soubor pěti samostatných novel, které spojuje postava mladého ruského šlechtice Grigorije Alexandroviče Pečorina, v jehož postavě se opět (stejně jako postava Oněginova) objevuje tzv. zbytečný člověk (mladý, inteligentní člověk, který se však cítí ve společnosti zbytečný).

Americký romantismus

Edgar Allan Poe (1809-1849)

- ◆ Americký básník a prozaik.
- ◆ Zakladatel detektivního žánru.
- ◆ Báseň **Havran** – lyricko - epická skladba, ve které vyjadřuje úzkost a hrůzu ze života i smrti.
  - ◆ Časté motivy krása a láska x úzkost ze života a smrti, s tématem žalu a zoufalství nad mrtvou milenkou Lenorou, skladba vrcholí motivem vítězí smrti nad láskou.
- ◆ Prózy **Jáma a kyvadlo**, **Vraždy v ulici Morgue** - hrůzostrašný děj, počátky hororu, základy detektivní prózy (detektiv Dupin, řešící záhadné a složité příběhy pomocí dedukce a logické analýzy).

Úkoly

---

1. Přečtěte si ukázkou z čítanky ukázky (Sochrová, Marie: Čítanka II. k literatuře v kostce. Fragment, Praha 2008) na str. 23 - 25, z díla Evžen Oněgin od A. S. Puškina. Vypracujte následující úkoly.

- a) Charakterizujte Taťánu.
- b) Co jste se dověděli o Oněginovi.
- c) Proč nakonec Taťána odmítá Oněgina?

Test 18 – Představitelé ruského romantismu

Úloha 1

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Které tvrzení o A. S. Puškinovi není pravdivé.

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Byl šlechtického původu.
- ☐ b. Sympatizoval s proticarským povstáním.
- ☐ c. Zemřel v souboji.
- ☐ d. Oženil se s velmi ošklivou ženou.

Úloha 2

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Kdo nepatří k představitelům ruského romantismu?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Alexandr Sergejevič Puškin
- ☐ b. Michail Jurjevič Lermontov
- ☐ c. Lev Nikolajevič Tolstoj

Úloha 3

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

K nejvýznamnějším dílům A. S. Puškina patří lyricko-epická básnická skladba "Evžen Oněgin".

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ Pravda
- ☐ Nepravda

Úloha 4

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Jak se jmenuje hlavní ženská hrdinka z románu "Evžen Oněgin"? (Uveďte jen její jméno.)

Odpověď:

Úloha 5

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Jak končí příběh hlavních hrdinů v díle "Evžen Oněgin"?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Oněgin odjíždí spolu s Tatánou z Ruska.
- ☐ b. Tatána spáchá sebevraždu.
- ☐ c. Tatána odmítne lásku Oněgina, přestože ho miluje.
- ☐ d. Tatána odchází od manžela, zůstává sama.

Úloha 6

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

M. J. Lermontov je autorem básnické poemy "Démon".

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ Pravda
☐ Nepravda

Úloha 7

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Jak se nazývá v ruském romantismu typ mladého, inteligentního člověka, který se cítí být ve společnosti zbytečný, postrádá smysl života?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. typ tzv. osamělého člověka
☐ b. typ tzv. zbytečného rváče
☐ c. typ tzv. zbytečného člověka
☐ d. typ tzv. osamělého lovce

Úloha 8

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Za zakladatele detektivní prózy je považován anglický básník a prozaik Edgar Allan Poe.

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ Pravda
☐ Nepravda

Úloha 9

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

Jak se nazývá známá báseň o úzkosti a strachu ze života a smrti od E. A. Poe?

Vyberte jednu z nabízených možností:

- ☐ a. Vrána
☐ b. Pták Žal
☐ c. Havran
☐ d. Krkavec

Úloha 10

Dosud
nezodpovězeno

Počet bodů z 1,00

Úloha s
vláječkou

 [Upravit úlohu](#)

K autorovi přiřadte dílo.

M. J. Lermontov

A. S. Puškin

E. A. Poe

Vyberte...
Jáma a kyvadlo
Boris Godunov
Hrdina naší doby
Bídníci
vyberte...